

CHARPENTIER
EL SO ORIGINAL. JORDI SAVALL

MARC-ANTOINE CHARPENTIER

(París 1643 – 1704)

TANTUM ERGO SACRAMENTUM

Hymnus

Tantum ergo sacramentum
veneremur cernui:
et antiquum documentum
novo cedat ritui;
praestet fides supplementum
sensuum defectui.

Genitori, genitoque,
laus et iubilatio;
salus, honor, virtus quoque,
sit et benedictio;
procedenti ab utroque
compar sit laudatio.

Amen.

IN NATIVITATEM DOMINI CANTICUM, H. 416 (1690)

Mélanges autographes IX, 52v-63

Præludium

Récitatif

Taille:

Usque quo avertis faciem tuam Domine
et oblivisceris tribulationis nostræ?

Chorus Justorum

Chœur:

Memorare testamenti tui quod locutus es,
veni de excelso et libera nos.

Air

Basse:

Consolare, filia Sion,
quare mœrore consumeris.
Veniet ecce Rex tibi mansuetus,
plorans nequaquam plorabis,
et tacebit pupilla oculi tui.
In illa die stillabunt montes dulcedinem,
et colles fluent lac et mel.
Consolare, confortare, filia Sion,
et sustine Deum salvatorem tuum.

TAN GRAN SAGRAMENT

Himne

Venerem, doncs,
postrats tan gran sagrament;
i l'antic document
cedeixi el lloc al nou ritus;
la fe substitueixi
la incapacitat dels sentits.

Siguin donades lloances i glòria
al Pare i al Fill,
fortalesa, honor,
poder i benedicció;
sigui igual la lloança a aquell
que procedeix de l'un i de l'altre.

Amén.

EN EL NAIXEMENT DE NOSTRE SENYOR, UNA CANÇÓ, H. 416 (1690)

Mélanges autographes IX, 52v-63

Preludi

Recitativu

Taille:

Per què gires contínuament el teu rostre, Senyor,
i t'oblides de les nostres tribulacions?

Cor dels Justos

Cor:

Recorda les promeses que ens vas fer,
Vine de les altures i allibera'ns.

Aire

Baix:

Consola't, filla de Sió,
tot i que la pena et consumeixi.
Heus aquí, ara arriba el teu gentil Rei
a partir d'ara no ploraràs,
i [ell] calmarà les llàgrimes dels teus ulls orfes.
Aquell dia, les muntanyes gotejaran de dolçor,
i dels turons en fluirà llet i mel.
Consola't, reforça't, filla de Sió,
i mantén l'esperança de salvació en Déu.

Chœur:

Utinam dirumperes cœlos,
redemptor noster, et descenderes.

Ariette

Basse:

Prope est ut veniet Dominus,
veniet et non mentietur,
juxta est salus Domini.
Qui venturus est modo veniet,
qui mittendus est veniet modo,
veniet et non tardabit:

Chœur:

Rorate cœli de super,
et nubes pluant justum.
Aperiat terra et germinet Salvatorem.

Passez a la suite apres un petit silence.

Nuit Lentement

Suivez apres les deux mesures de silence.

Suite de la Nuit

Suivez apres les deux pauses au réveil des Bergers.

Réveil des Bergers

Chorus Pastorum

Chœur:

Cœli aperti sunt,
lux magna orta est,
lux magna, lux terribilis.

Suivez au recit de l'Ange apres la mesure de silence.

Air

L'Ange (haute-contre):

Nolite timere pastores.
Ecce enim annuntio vobis gaudium,
magnum quo erit omni populo,
quia natus est vobis hodie
Salvator Christus Dominus,
in civitate David;
et hoc erit vobis signum:
Invenietis infantem pannis involutum,
et positum in præsepio.

Guay

Surgite ergo, ite properate,
et adorete Dominum.
Vos autem Angeli, cantate mecum
Domino canticum novum,
quia mirabilia fecit super terram.

Chœur:

Gloria in altissimis Deo.
Et in terra pax
hominibus bonæ voluntatis.

Cor:

Si et plau, obre els cels,
el nostre Redemptor, i baixa.

Ariette

Baix:

L'arribada del Senyor s'apropa,
Vine, i no vacil·lis,
també és la salvació del Senyor.
La seva arribada s'ha produït,
el seu enviament s'ha produït,
vine, i no tardis:

Cor:

Cau del cel,
i que els núvols facin ploure justícia.
Obre la terra i planta la Salvació.

Continuar després d'un petit silenci.

Nit Lentament

Continuar després dels dos compassos de silenci.

Suite de la nit

Continuar després de les dues pauses del despertar dels pastors.

Despertar dels pastors

Cor dels pastors

Cor:

El cel s'ha obert,
una gran llum has esclatat,
una gran llum, una llum terrible.

Continua el recital de l'Àngel després del silenci.

Aire

L'Àngel (contratenor):

No tingueu por, pastors,
Heus aquí, el que us anuncio és una gran alegria,
i ho serà per a tots els pobles.
Perquè avui ha nascut
el Salvador, Crist Nostre Senyor,
a la ciutat de David;
i aquest serà el senyal
Trobareu un nen embolicat amb una tela
i dormint en un pessebre.

Guay

Aixequen-vos, doncs, i afanyeu-vos
a adorar el Senyor.
I vosaltres, àngels, canteu amb mi
un nou cant al Senyor,
que ha fet meravelles a la terra.

Cor:

Glòria a Déu a les altures.
I a la terra, pau
a tothom amb bona voluntat.

Récitatif

Pastor (taille):

Transeamus usque Bethlehem
et videamus hoc verbum
quod factum est quod
Dominus ostendit nobis.

Suivez a la Marche des Bergers sans interruption.

Marche des Bergers

Faites après la reprise de cette Marche une petite pause.

Chœur:

Lent

O infans, O Deus, O Salvator noster,
sic eges, sic clamas, sic friges, sic amas.

Celuy qui a fait l'Ange seule.

Chanson

L'Ange (haute-contre) et chœur:

Pastores undique certent concentibus,
pastorum hodie natus est Dominus,
certent muneribus, certent amoribus,
palmas victori legite.

Ritornelle

Recommencez cette chanson sur les secondes paroles et la finissez par la ritornelle.

Celuy qui a fait l'Ange seule.

Chanson

L'Ange (haute-contre) et chœur:

Agni cum matribus caulis prorumpite,
aquæ de fontibus agros perfundite,
aves in vallibus concordent cantibus,
silvæ, lac et mel facite.

Ritornelle

Puis passez a la suite.

Dernier chœur

Basse, taille et chœur:

Exultemus, jubilemus Deo salutari nostro.
Justitia regnabit in terra nostra,
et pacis non erit finis.

TE DEUM LAUDAMUS, H. 146 (ca. 1690)

Mélanges autographes X, 73v-86

Prélude: Rondeau

Basse seul:

Te Deum laudamus:
te Dominum confitemur.

Chœur:

Te æternum Patrem
omnis terra veneratur.

Recitativu

Pastor (taille):

Anem a Betlem
a veure aquesta paraula
feta carn
que el Senyor ens ha mostrat.

Continua la marxa dels pastors sense interrupció.

Marxa dels pastors

Després de reprendre la marxa, feu una petita pausa.

Cor:

Lentament

Oh, infant; oh, Déu; oh, Nostre Salvador,
tan indefens, tan plorós, tan fred, tan amorós.

El que ha fet l'Àngel sol.

Cançó

L'Àngel (contratenor) i el cor:

Pastors de totes les terres es reuneixen en concert,
avui ha nascut el Senyor dels pastors,
compeixen amb els regals, compeixen amb el seu amor,
i aixequen les palmes de la victòria.

Ritornello

Repetir aquesta cançó amb la segona part i acabar-la amb el ritornello.

El que ha fet l'Àngel sol.

Cançó

L'Àngel (contratenor) i el cor:

Anyells, amb les vostres mares, deixeu els estables,
l'aigua de les fonts rega els camps,
els ocells de les valls harmonitzen el seu cant,
boscos, feu llet i mel.

Ritornello

Després, continua.

Cor final

Baix, taille i cor:

Alegrem-nos, celebrem Déu, el Nostre Salvador.
La justícia regnarà a la terra,
i la pau no tindrà fi.

A TU, OH DÉU, ET LLOEM. H. 146 (ca. 1690)

Mélanges autographes X, 73v-86

Preludi: Rondeau

Basse sol:

A tu, oh Déu, et lloem,
a tu, Senyor, et reconeixem.

Cor:

A tu, etern Pare,
et venera tota la creació.

Tibi omnes Angeli,
tibi Cæli, et universæ Potestates:

Petit chœur (dessus I, dessus II, haute-contre et taille):
Tibi Cherubim et Seraphim,
incessabili voce proclamant:
Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus, Deus Sabaoth.

Chœur:
Pleni sunt cæli et terra
majestatis gloriæ tuæ.
Te gloriosus Apostolorum chorus,
te Prophetarum laudabilis numerus.
Chœur et petit chœur (dessus I, dessus II, haute-contre et taille):
Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Haute-contre, taille et basse:
Te per orbem terrarum
sancta confitetur Ecclesia,
Patrem immensæ majestatis,
venerandum tuum verum, et unicum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.
Tu Rex gloriæ, Christe.
Tu Patris sempiternus es Filius.
Tu ad liberandum suscepturus hominem,
non horruisti Virginis uterum.

Chœur:
Tu devicto mortis aculeo,
aperuisti credentibus regna cælorum.
Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris.

Basse seul:
Judex crederis esse venturus.

Dessus seul:
Te ergo quæsumus,
famulis tuis subveni:
quos pretioso sanguine redemisti.

Chœur:
Æterna fac cum Sanctis tuis in gloria numerari.
Salvum fac populum tuum Domine,

Chœur et petit chœur (dessus, haute-contre, taille et basse):
et benedic hereditati tuæ.

Chœur:
Et rege eos et extolle illos usque in æternum.

Chœur et petit chœur (dessus, haute-contre, taille et basse):
Per singulos dies benedicimus te.

Chœur:
Et laudamus nomen tuum in sæculum,
Chœur et petit chœur (dessus, haute-contre, taille et basse):
et in sæculum sæculi.

Dessus I, dessus II et basse:
Dignare, Domine, die isto, sine peccato nos custodire.

Tots els àngels, els cels
i totes les potestats t'honoren.

Petit chœur (dessus I, dessus II, haute-contre i taille):
Els querubins i els serafins
et canten sense cessar:
Sant, Sant, Sant
és el Senyor, Déu de l'univers;

Cor:
El cel i la terra
són plens de la majestat de la teva glòria.
A tu t'enalteix el gloriós cor dels apòstols,
la multitud admirable dels profetes,
Cor i petit chœur (dessus I, dessus II, haute-contre i taille):
el blanc exèrcit dels màrtirs.

Haute-contre, taille i basse:
A tu l'Església santa,
estesa per tota la terra, t'aclama:
Pare d'immensa majestat,
i al teu venerat, veritable i únic Fill, digne d'adoració,
Esperit Sant, Defensor.
Tu ets el Rei de la glòria, Crist.
Tu ets el Fill únic del Pare.
Tu, per alliberar l'home, vas acceptar la condició humana,
no vas menysprear l'úter de la Mare de Déu.

Cor:
Tu, trencades les cadenes de la mort,
vas obrir als creients el regne del cel.
Tu seus a la dreta de Déu en la glòria del Pare.

Basse sol:
Creiem que un dia has de venir com a jutge.

Dessus sol:
Et preguem, doncs,
que vinguis en ajuda dels teus servents,
als quals redimeixes amb la teva preciosa sang.

Cor:
Fes que en la glòria eterna ens associem als teus sants.
Salva el teu poble, Senyor,

Cor i petit chœur (dessus, haute-contre, taille i basse):
i beneeix el teu hereu.

Cor:
Sigues el seu pastor i enalteix-lo eternament.

Cor i petit chœur (dessus, haute-contre, taille i basse):
Dia rere dia et beneïm

Cor:
i lloem el teu nom per sempre,
Cor i petit chœur (dessus, haute-contre, taille i basse):
per l'eternitat de les eternitats.

Dessus I, dessus II i basse:
Digna't, Senyor, en aquest dia, a guardar-nos del pecat.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.
Fiat misericordia tua, Domine, super nos,
quemadmodum speravimus in te.

Chœur et petit chœur (haute-contre, taille et basse):

In te, Domine, speravi:
non confundar in æternum.

Tingues pietat de nosaltres, Senyor, tingues pietat de nosaltres.

Que la teva misericòrdia, Senyor, vingui a nosaltres,
com ho esperem de Tu.

Cor i petit chœur (haute-contre, taille i basse):

En Tu, Senyor, espero
que no deixis que em confongui mai.